

blea general recent va determinar que els incompliments del govern valencià –una part del segon trimestre del 2010 i el tercer sencer, atès que el quart no el facturaran fins al març– ha de resoldre'ls l'administració. Amb tot, Badenes es mostra molt pessimista quan se li demana si creu que el deute serà satisfet abans d'acabar el gener, com va anunciar la consellera del ram, Paula Sánchez de León, que alhora és la portaveu de l'executiu. “Si pensa dedicar el pressupost del 2011 a pagar el deute del 2010, la situació s'agreuja”, preveu Badenes, que titlla de “falsa” la partida pública dedicada a la matèria. “Si han pressupostat 16,5 milions per a l'exercici d'enguany i amb això saldaran abans els 9 milions de deute, s'autoenganyen”, es plany. Badenes sentència que “tothom ha de ser més seriós, quan assumeix una obligació”. Mentrestant, 300 col·legiats castello-nencs de 1.300 esperen una solució.

Més enllà de l'advocacia, els creditors de la Generalitat es multipliquen. Els farmacèutics, per exemple, van saber al novembre que l'abonament del rebut de medicaments finançats pel Sistema Nacional de Salut corresponent al mes de novembre no es faria efectiu fins al mes de gener. La Universitat de València acumula un deute amb el govern valencià que puja a 201 milions d'euros, que s'ha de fer efectiu d'ací al 2022. I no diguem les desenes d'empreses proveïdores que tenen contractes amb la Generalitat i que han mostrat soterradament el seu malestar fins a provocar la reacció pública d'empresaris, com Francisco Pons, president de l'Associació Valenciana d'Empresaris, que han instat el govern a pagar les factures pendents, en un gest de denúncia pública molt poc habitual entre l'empresariat valencià. La mitjana de retard en el pagament a contractistes és de 200 dies, una xifra que haurà de disminuir si el govern Camps vol complir la llei de morositat que va entrar en vigor en setembre i que estableix que el termini perquè les administracions públiques facen efectius els seus pagaments és de seixanta dies.

*Violeta Tena
Víctor Maceda*

La salut passa factura

Farmàcies, advocats d'ofici, hospitals i organismes de fundació pública pateixen directament els efectes de les magres finances de la Generalitat de Catalunya. Les factures es paguen tard perquè no hi ha líquid a la caixa.

“**E**l Departament de Justícia ens ha comunicat que, tot i haver previst inicialment el pagament de les actuacions del TOAD –els advocats d'ofici que presten justícia gratuïta a càrrec de la Generalitat– per a principi de desembre, el Departament d'Economia i Finances finalment ha comunicat la impossibilitat de realitzar la transferència corresponent en aquesta data, i l'ha ajornat per a la primera setmana de gener del 2011. Malgrat els esforços i gestions realitzades des del Consell i des del Departament de Justícia no serà possible d'avançar el pagament.” Amb aquesta nota, el novembre del 2010 el col·legi d'advocats de Sant Feliu de Llobregat comunicava als seus col·legiats un nou retard en els pagaments.

Els retards no són res nou. Els advocats d'ofici fa més d'un any que no cobren íntegrament els honoraris cada mes. Des del setembre, en què en van percebre el 40%, no n'han tornat a veure ni cinc, i la primera setmana de gener no han cobrat els endarreriments promesos. Ras i curt, els ciutadans que tenen dret a la defensa jurídica gratuïta són atesos, ara per ara, per professionals que no cobren pels serveis que presten a la Generalitat.

La Sanitat s'asfíxia. El cas dels advocats té una incidència directa sobre el treballador individual –les factures pendents per cada advocat són entre 5.000 euros i els 18.000, i el total s'enfila a vuit milions d'euros, aproximadament–, però el gruix més important del deute públic i de la morositat a què

es troba abocada l'administració catalana correspon a la partida sanitària. El nou conseller d'Economia, Andreu Mas-Colell, ho deixava molt clar: “el forat dels comptes públics s'explica, sobretot, pel cost que té la sanitat pública. El component bàsic de l'excés de

La Generalitat té al calaix factures pendents

despesa ha estat l'excés de despesa sanitària." La primera evidència d'aquesta situació es va fer pública el juliol del 2010, quan el govern va reconèixer que endarreriria el pagament del concert als centres de capital privat que proveeixen la sanitat pública, uns quinze dies de mitjana. Les factures per prestació de serveis, que pugen a 440 milions mensuals, i que es cobraven a 75 dies, s'allargaven a 90 dies. Aquesta demora s'ha mantingut durant sis mesos, i el gener del 2011 ha començat també amb retards.

L'efecte directe són tensions en la tresoreria dels centres sanitaris en més o menys mesura segons el pes que representi el concert en els seus ingressos i segons la situació de les finances de cada centre. Aquesta morositat en l'àmbit del Servei Català de la Salut és d'uns 700 o 800 milions d'euros de factures que no s'han pogut tramitar,

dels quals 400 milions corresponen a deutes amb centres de salut concertats. En alguns hospitals, sobretot comarcals, ja s'ha hagut de recórrer al crèdit per a poder pagar puntualment les nòmines dels treballadors. Aquest mes de gener, si més no, els retards en els pagaments als serveis concertats es mantenen.

Els farmacèutics demanen crèdits. Al marge dels hospitals, l'esglaó del deute ja ha baixat a nivells més preocupants. Des del juliol del 2010, les farmàcies cobren amb 25 dies de retard els imports dels medicaments. En concret, el dia 5 de cada mes, que és la data oficial fixada per al venciment de les factures, les farmàcies només cobren el 30% de la despesa que han avançat, i el 70% els arriba el dia 30. Els medicaments amb recepta de la Seguretat Social van parcialment a

càrrec de l'administració i, en el cas dels pensionistes, la factura la paga íntegrament la Generalitat. "Aquest retard crea problemes molt importants, perquè les farmàcies ja han pagat els medicaments que venen i, a més, s'han de fer càrrec de les nòmines dels treballadors, les despeses corrents del local i en alguns casos la hipoteca del traspass o obertura del negoci", expliquen fonts del Col·legi de Farmacèutics de Catalunya. Però els farmacèutics han cobrat el 100% de la despesa el dia 5, perquè el col·legi "ha sol·licitat crèdit a una entitat financera per a ajudar els col·legiats, molts dels quals es troben en una situació complicada. El col·legi es fa càrrec dels interessos del crèdit, perquè no podem deixar deseparats els farmacèutics del país", sentencien.

Aquest 70% de la facturació que es retarda equival a més del 40% de la facturació total d'una farmàcia en un mes, és a dir, entre 20.000 i els 100.000 euros. El 5 de gener proppassat, el Col·legi de Farmacèutics comunicava internament als seus col·legiats que els retards no s'havien resolt, i que, per tant, l'organisme procedia a renovar els crèdits amb les entitats financeres.

Les factures pendents de pagament de la Generalitat també s'estenen a organismes de fundació pública que depenen pressupostàriament de l'administració pública. En alguns casos, ja s'han registrat endarreriments en el pagament de nòmines des de fa uns quants mesos. De fet, Artur Mas també ha anunciat ajustaments en el sistema d'entitats, empreses públiques, consorcis i organismes autònoms.

I si s'arriba a l'àmbit local, hi ha diversos ajuntaments que també han inclòs la Generalitat en la llista de morosos. És el cas, per exemple, de l'Ajuntament de Figueres, a qui l'administració catalana deu 187.000 euros corresponents a l'IBI d'alguns immobles que no ha pagat els tres darrers anys.

El forat de la Generalitat. L'informe "Nota sobre la situació financera de la Generalitat de Catalunya", datat el 24 de desembre, que l'ex-conseller d'Economia Antoni Castells va lliurar al nou conseller sobre el deute de la Generalitat, xifrava el deute acumulat

de pagar per valor d'uns 400 milions d'euros als hospitals que fan serveis concertats per al SCS.

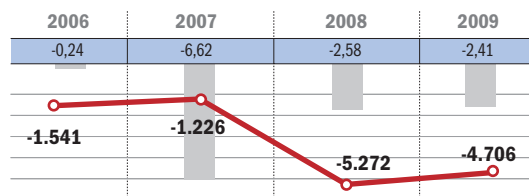
Evolució del dèficit de la Generalitat de Catalunya

Dades en milions d'euros

	2006	2007	2008	2009
Saldo pressupostari no financer	-134	-506	-3.040	-4.829
Ajustaments	-1.407	-720	-2.232	123
Dèficit als efectes del compliment de l'objectiu d'estabilitat	-451	-1.226	-5.272	-4.706

Font: Generalitat de Catalunya

Dèficit total i en relació amb el PIB (%)

Els advocats d'ofici no cobren els honoraris des de fa tres mesos. D'endarreriments, però, n'hi ha des de fa més d'un any, quan la Generalitat va començar a fragmentar pagaments.

de l'administració pública en 40.650 milions d'euros, prop del 16% del PIB català, que inclouen l'últim objectiu de dèficit pressupostari del govern per al 2010: 4.700 milions d'euros, el 2,41% del PIB. Amb tot, el president de la Generalitat, Artur Mas, ja ha avançat que no creu que es compleixi la previsió, que segons les primeres xifres no oficials amb què treballa el nou executiu arribaria a 7.000 milions, el 3,6% del PIB. A la caixa, el govern anterior govern hi deixa 1.987 milions d'euros, de manera que les necessitats d'endeutament previstes serien de 6.801 milions d'euros segons aquest informe.

En aquest text s'argumenta que "aquest dèficit té l'origen fonamentalment en dos factors: un menor volum d'ingressos previst al pressupost i una despesa més alta en el sector salut, motivada en bona part pel retard en

l'aplicació de les mesures de contenció acordades pel govern central".

Ara bé, si el deute de l'estat arriba al 60%, per què els mercats internacionals del crèdit confien més en l'estat que no pas en la Generalitat? Doncs perquè qui col·loca capital no analitza les comunitats autònomes en termes del PIB propi, sinó de la capacitat de generar recursos que té aquest territori. En el cas de Catalunya, la capacitat és molt baixa perquè no té un finançament autònom lligat al seu PIB com si fos un estat, sinó que depèn d'una transferència estatal. Si disposés d'un sistema de concert econòmic, tindria accés directe als seus recursos a través dels impostos i de la seva capacitat de generar renda, i la confiança internacional creixeria.

Sigui com sigui, el nou executiu calcula que tindrà unes necessitats financeres de 10.000 milions d'euros, que haurà d'aconseguir fonamentalment

per la via de la reducció de la despesa, perquè és conscient que "la col·locació de bons a termini curt i mitjà és molt difícil". Amb tot, Mas-Colell descarta el copagament sanitari i l'augment dels impostos existents com a via per a retallar el dèficit, que no s'estabilitzarà fins el 2013. Sí que tindrà efectes immediats la reducció del 23% dels alts càrrecs públics, que significarà un estalvi d'uns 3 milions d'euros.

Al marge del dèficit amb què finalment es tanqui el 2010, el nou executiu tindrà dos plecs de factures que abans o després haurà de pagar, i que, de moment, resten marge de maniobra pressupostària al nou executiu. D'una banda, les factures que encara són al calaix dels proveïdors, que no han entrat en el procés pressupostari perquè no es poden autoritzar per manca de liquiditat. I d'una altra, les factures ja registrades però que encara no s'han pagat per la mateixa raó.

A l'estiu va córrer la brama entre treballadors de la Generalitat que hi hauria moltes dificultats per a cobrar la paga extra. Finalment la van cobrar. Però a l'octubre, l'executiu català anunciava l'emissió de bons a particulars per a aconseguir 3.000 milions d'euros que faltaven per a posar al dia els pagaments més urgents. I arribava el càstig de part de les agències de qualificació del deute públic de l'A1 a l'A2.

El 2011 vindran noves retallades, i possiblement el 2012 també. Però, si més no, abans de tornar a passar les tisores l'administració catalana haurà de pagar les factures pendents. Per primera vegada, l'ofec prolongat de les finances catalanes que practica Madrid, afegit al context de crisi global, ha tocat de manera directa els ciutadans.

Gemma Aguilera